

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.033/2023/5.
A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke
Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró
Dr. Balogh Zsolt bíró
Dr. Dobó Viola bíró
Dr. Hajas Barnabás bíró
A felperes: Hungária Med-M Kft.
(1132 Budapest, Csanády utca 6. B. ép. V/2.)
A felperes képviselője: Tasnádi Ügyvédi Iroda
(1112 Budapest, Kánai út 5. II/205.,
ügyintéző: dr. Tasnádi Gábor ügyvéd)
Az alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság
(1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője: Dr. Hodnik Ákos kamarai jogtanácsos
Az alperesi érdekelt: Budapesti Közlekedési Központ Zrt.
(1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 19-21.)
Az alperesi érdekelt képviselője: Dr. Kőszegi Márk kamarai jogtanácsos
A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott - D.278/16/2022. számú –
közigazgatási határozat jogszerűségének vizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes (18. sorszám alatt)
A felülvizgálni kért jogerős határozat: a Fővárosi Törvényszék 2022. november 30. napján
kelt 106.K.703.304/2022/17. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 106.K.703.304/2022/17. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;
- kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint feljegyzett eljárási illetéket. A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperesi érdekelt, mint ajánlatkérő a 2022. március 4-én feladott hirdetménnyel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 112. § (1) bekezdés b) pont szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások megrendelése tárgyában. Az eljárásban a felperes ajánlatot nyújtott be.
- [2] Az alperesi érdekelt az ajánlatok bírálata során megállapította, hogy a felperes által megajánlott ajánlati elemek a becsült értéktől és a benyújtott többi ajánlatban szereplő ajánlati ártól is jelentősen eltérnek, ezért felmerült, hogy azok aránytalanul alacsonynak minősülnek. Ezért árindokolás-kérést bocsátott ki a felperes felé a megajánlott ellenszolgáltatás mértékének objektív alapú megalapozottsága, teljesíthetősége, és gazdasági észszerűséggel való összeegyeztethetősége bemutatása érdekében. Kérte, hogy az indokláshoz csatolja azokat a dokumentumokat, árajánlatokat is, amikre hivatkozik. A felperes az árindokolás-kérést részben teljesítette, az ajánlatát részletezve bemutatta, azonban nem csatolta az általa hivatkozott szerződéseket.
- [3] Az alperesi érdekelt a felperes ajánlati árának vizsgálata során igazságügyi foglalkozás-orvostan szakértőt vett igénybe és a szakvélemény alapján 2022. június 22. napján meghozott döntésével a felperes ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelennek mondta ki, mivel az árindokolásában bemutatott szakorvosi vizsgálatok árait irreálisnak, a felperes megajánlásait aránytalanul alacsonynak tekintette.
- [4] A felperes 2022. június 27-én előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő, melyet az alperes elutasított. A felperes 2022. július 7-én jogorvoslati kérelmet nyújtott be az alpereshez, melyben az ajánlata érvénytelenné nyilvánítását sérelmezte. E kérelem alapján az alperes a jogorvoslati eljárást D.248/2022. ügyszámon indította meg.
- [5] Az alperesi érdekelt eközben 2022. július 12-én ismét módosította az összegezését, melyben egyrészt kiegészítette az érvénytelenség korábbi indokolását, másrészt a felperes ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján is érvénytelennek minősítette arra tekintettel, hogy a felperes megjelölte az alvállalkozóként igénybe venni kívánt szakembereket, azonban az árindokolása részeként nem csatolta az árat alátámasztó dokumentumokat (alvállalkozói árajánlatot).
- [6] A felperes 2022. július 21-én újabb jogorvoslati kérelmet nyújtott be az alpereshez a második módosított összegezés miatt, amelyben vitatta egyrészt az összegezés módosításának, másrészt az ajánlata érvénytelenné nyilvánításának a jogszerűségét. Az alperes a megindított jogorvoslati eljárásokat az új, D.278/2022. ügyszám alatt egyesítette.
- [7] Az alperes a 2022. augusztus 29-én hozott D.278/16/2022. számú határozatában a felperes jogorvoslati kérelmét elutasította. Indokolása szerint a felperes jogorvoslati kérelmeiben jelölt összesen hat kérelmi elem – tartalma alapján, a Kbt. 3. § 16. pontjára figyelemmel – két kérelmi elemként azonosítható. Az első kérelmi elem az összegezés második módosításának jogszerűségére, a második a felperesi ajánlat érvénytelenné nyilvánítására vonatkozott. Az első kérelmi elem vonatkozásában rögzítette, hogy a Kbt. nem határozza meg konkrétan, milyen esetekben tekintendő jogsértőnek az összegezés, csak arra szorítkozik, hogy a jogsértés az eredményhez kötődjön. A jogsértés megítélése tehát az ajánlatkérő szubjektív felismerésén múlik. Hangsúlyozta, hogy az összegezés módosítására törvényes határidőn belül került sor, és a módosítás az összegezés eredményével összefüggött, így a törvényi elvárásnak tett eleget, ezért a jogorvoslati kérelem első kérelmi elemét a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította.
- [8] A második kérelmi elem, az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása jogszerűsége kapcsán megállapította, hogy a felperes nem teljeskörűen tett eleget a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti

kötelezettségének, ugyanis az alperesi érdekelt egyértelmű felhívása ellenére nem csatolta be azokat a dokumentumokat (megbízási szerződéseket), amelyek az ajánlati ár megalapozottságát alátámaszthatnák volna. Ezek hiányában az alperesi érdekelt nem tudta megállapítani a megajánlott áron való teljesíthetőséget, emiatt a kiegészítő árindokolás lehetőségével sem kellett élnie, azaz jogszerűen döntött az ajánlat érvénytelensége felől. Nem jogsértő az sem, hogy az alperesi érdekelt a dokumentumok hiányára tekintettel az érvénytelenségre a Kbt. 73. § (2) helyett a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozott. A felperesi ajánlat az alperesi érdekelt által megjelölt ok miatt (aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás) a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelen volt, annak nincs relevanciája, hogy az összegezés második módosításakor megjelölt további érvénytelenségi ok körében előadottak és abból levont következtetés egyébként nem volt helytálló.

A kereseti kérelem, az alperes védekezése, az alperesi érdekelt nyilatkozata

- [9] A felperes keresetet terjesztett elő az alperesi határozattal szemben, melyben vagylagosan kérte a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését, illetve a határozat megváltoztatását akként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy mindkét összegezés jogsértő, semmisítse meg a közbeszerzési eljárást lezáró döntést, és kötelezze az alperesi érdekeltet az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére.
- [10] Hivatkozásai szerint az alperes a Kbt. 165. § (2) bekezdését megsértve nem bírálta el a jogorvoslati kérelme valamennyi kérelmi elemét. Álláspontja szerint a Kbt. 79. § (4) bekezdése alapján csak akkor módosítható az összegezés, ha az jogsértő, a jogsértés pedig nem szubjektív kategória. Sérelmezte, hogy az összegezés második módosításában valójában fenn nem álló újabb érvénytelenségi okok kerültek megjelenítésre, azaz a második módosítás nem az annak indokolásával szemben fennálló törvényi elvárásnak tett eleget, mindössze újabb érvekkel próbálta bizonyítani az alperesi érdekelt az érvénytelenséget.
- [11] Az alperes védiratában a határozatban foglaltak fenntartásával a kereset elutasítását kérte.
- [12] Az alperesi érdekelt az alperes pernyertességét támogatva kérte a kereset elutasítását. A hivatkozása szerint a kiegészítő indokolás kérés intézménye csupán egy lehetőség és nem kötelezettség az ajánlatkérők számára, abban az esetben, amennyiben a benyújtott árindokolás alapján továbbra is kétsége áll fenn a megajánlott ellenszolgáltatás megalapozottsága tekintetében. Mivel azonban a felperes az alperesi érdekelt által az árindokolás kérésben részletesen és pontosan meghatározott dokumentumokkal nem támasztotta alá az ajánlati ár megalapozottságát, az alperesi érdekelt kiegészítő indokolás kérés kibocsátása nélkül is megalapozottan meg tudta ítélni azt, hogy a közbeszerzési eljárás szerződése a felperes által megajánlott ajánlati áron nem teljesíthető, ezáltal a felperes ajánlata érvénytelennek minősül.

A jogerős ítélet

- [13] A Fővárosi Törvényszék a 2022. november 30. napján kelt, 106.K.703.304/2022/17. számú ítéletével a keresetet elutasította. A kérelmi elemek számával, illetve ehhez kapcsolódóan az indokolási kötelezettség megsértésével összefüggésben megállapította, hogy felperes 2022. július 7. napján kelt első jogorvoslati kérelme bár szövegszerűen két kérelmi elemet tartalmaz, mindkettő a felperes ajánlata érvénytelenné nyilvánításának jogszerűségét vitatta, és mindkét kérelmi elemnél a Kbt. 72. § (3) bekezdését, a 73. § (2) bekezdését és a 69. § (1)-(2) bekezdéseit jelölte meg megsértett jogszabályhelyként.
- [14] A felperes a 2022. július 21. napján kelt második jogorvoslati kérelmében négy kérelmi elemet különített el, melyek köréből egy a módosított összegezés ismételt módosításának jogsértő jellegét állította, a másik három – az első jogorvoslati kérelemmel egyező jogalapon

– a felperesi ajánlat érvénytelenné nyilvánítását vitatta. Figyelemmel arra, hogy az összesen hat kérelmi elemből tehát öt az érvénytelenség vitatására vonatkozott, ezért ezek a Kbt. 3. § 16. pontja alapján egy kérelmi elemnek minősültek. Mindezek alapján az alperes helytállóan azonosította elbírálendő kérelmi elemként egyrészt az összegezés második módosítása, másrészt az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása jogszerűségének kérdését.

- [15] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes hivatkozásával ellentétben nem maradt elbírátlan kérelmi elem, az alperes ugyanis határozatában kifejtette álláspontját a kiegészítő árendokolás kérésre vonatkozó ajánlatkérői kötelezettség elmulasztásával kapcsolatban és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenségi ok alkalmazásával kapcsolatosan is állást foglalt. Így a határozat jogszerűtlensége, a Kbt. 165. § (2) bekezdés megsértése nem volt megállapítható.
- [16] Az összegezés második módosítása jogszerűségének vizsgálata kapcsán az elsőfokú bíróság a Kbt. 79. § (1), (2), (4) és (4a) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy „a közbeszerzési eljárás eredménye tehát nem azonosítható kizárólag az egyes ajánlattevők ajánlatának érvényességével vagy érvénytelenségével, mert az eljárás eredménye tartalmazza, magában foglalja a valamennyi ajánlattevő ajánlatára vonatkozó összes ajánlatkérői megállapítást és az indokok összességét is. ... Az összegezés módosítására pedig nem csak azért kerülhet sor, mert az ajánlatkérő valamely ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről jogszabálysértő módon döntött és azt korrigálnia szükséges, hanem akkor is, amennyiben az összegezésében nem jogszerűen közölte a döntését.” {Ítélet [39] pont} Az összegezés magában foglalja az egyes ajánlatok bírálatát és az eljárás eredményének megállapítását is, továbbá tájékoztatást ad az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának indokairól, megjelenítve azokat a tényeket, amelyekben az ajánlatkérő döntése alapul, valamint a döntés jogszabályi alapját is. A Kbt. 79. § (4) bekezdése alapján az ajánlatkérő az írásbeli összegezését akár több alkalommal is módosíthatja egymás után. Bár a jogsértés megtörténte önmagában véve valóban egy objektív kategória, azonban a vizsgált jogszabály szövegezéséből adódóan a jogalkotó az ajánlatkérő „észlelés”-ének megtörténte állította a felhatalmazás fókuszába, ezért – a jogintézmény bevezetésének célját is figyelembe véve – az alperes helytállóan érvelt a jogsértés észlelésének szubjektivitása mellett is. {Ítélet [40] pont} Mivel az összegezés módosítására törvényes határidőn belül került sor, a módosítás az összegezés eredményével összefüggött, és az alperesi érdekelt addig nem észlelt érvénytelenségi okot jelenített meg, az összegezés módosítása nem ütközött a Kbt. 79. § (1) és (4) bekezdésébe.
- [17] A jogerős ítélet szerint az alperesi érdekelt a módosított összegezésében a felperesi ajánlat érvénytelenségét nem kizárólag a becsatolandó dokumentumok hiányára alapította, az összegzésben ugyanis – az alapul vett szakértői vélemény alapján – részletesen kifejtette az érvénytelenség indokait. Az alperesi érdekelt az összegezés második módosításában újabb érvénytelenségi okként jelölte meg azt, hogy az árendokolása részeként a felperes erre irányuló felhívás ellenére nem csatolta az azt alátámasztó dokumentumokat, e körben is az aránytalanul alacsony ajánlati ár miatti érvénytelenséget vizsgálta, aminek jogkövetkezménye a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenség. Az érvénytelenség oka tehát tartalmilag helyes volt, függetlenül attól, hogy a jogalapja a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással tévesen került megjelölésre. Az alperes tehát ténylegesen nem egy új érvénytelenségi okot állapított meg, hanem csupán kifejezésre juttatta, hogy bár nem helytálló jogszabályi hivatkozás mellett a tartalma alapján helytálló volt az ajánlatkérő megállapítása.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését kérte, a keresetével

egyezően az alperesi határozat jogsértő megállapításait sérelmezve. Kifogásolta továbbá a jogerős ítélet azon megállapítását, mely szerint az alperes helytállóan azonosította a felperes által előterjesztett kérelmi elemeket, és azokat maradéktalanul elbírálta. Álláspontja szerint ezzel az ítélet (és az alperesi határozat) a Kbt. 165. § (2) bekezdésébe ütközik.

- [19] A felperes sérelmezte, hogy az alperes – az ítéletben foglaltakkal ellentétben – egyáltalán nem foglalkozott az érdemi érvénytelenségi okokkal, nem vizsgálta meg, hogy az első összegezésben írt érvénytelenségi okok fennállnak-e, a második összegezésben írt érdemi érvénytelenségi okok vonatkozásában pedig kimondta, hogy azok nem helytállóak. Mindezt akként, hogy az álláspontja szerint az ajánlatkérő nem is a Kbt. 73. § (2) bekezdés, hanem a Kbt. 73. § (1) bekezdésének e) pont megsértését állapította meg a szerződések hiánya kapcsán. Sérelmezte az ítélet azon megállapítását is, mely szerint elegendő az ajánlatkérő szubjektív elgondolása a jogsértésről. Álláspontja szerint a Kbt. kógens szabály, attól nem lehet eltérni, a jogsértés pedig nem szubjektív kategória, így az alperesi határozat és a jogerős ítélet a Kbt. 2. § (3) bekezdésébe és a 79. § (4) bekezdésébe ütközik.
- [20] A felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság indoklása téves és megalapozatlan, a Kbt. alapján ugyanis a felperesnek az árandokolás körében nem volt kötelezettsége a kért dokumentumokat csatolni. Az árandoklásban megadott tételek vonatkozásában ezek a dokumentumok semmilyen többletinformációt nem tartalmaznak, a részletes kimutatásból kétségtelenül megállapítható, hogy a szerződés a megajánlott áron teljesíthető.
- [21] Kifogásolta, hogy az alperes egyáltalán nem foglalkozott az érdemi érvénytelenségi okokkal, a második összegzésben megjelölt egyetlen érvényességi okra alapozva állapította meg, hogy az összegezés jogszerű, ráadásul úgy, hogy az ajánlatkérő nem is a Kbt. 73. § (2) bekezdésének a megsértését állapította meg a szerződések hiánya kapcsán, hanem a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját. Az alperes egy csavarral ezt is felülbírálta és kimondta, hogy a szerződések be nem csatolásával a felperes a Kbt. 73. § (2) bekezdését sértette meg. Az alperes tehát e körben a Kbt. 73. § (2) bekezdésébe és a 72. § (3) bekezdésébe ütköző határozatot hozott és mivel ezt az elsőfokú ítélet is elfogadja, így az is a Kbt. 73. § (2) bekezdésébe és a 72. § (3) bekezdésébe ütközik.
- [22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A kérelmi elemek számával összefüggésben megállapította hogy a felperesi beadványok alapján két kérelmi elemet (a második összegzés jogsértőnek állított módosítása és a felperesi ajánlatot érvénytelennek és jogsértőnek tekintett döntés) azonosított, azokat elbírálta. Kifejtette, hogy az összegezés módosításának nem feltétele a hatóság vagy a bíróság által előzetesen kimondott jogsértés, mint objektív körülmény. A jogintézmény alkalmazásához elegendő, ha az ajánlatkérő észleli, hogy az összegezése jogsértő lehet.
- [23] Az árandokolást alátámasztó dokumentumokkal összefüggésben hangsúlyozta, hogy a Döntőbizottság gyakorlata egységes a tekintetben, hogy az ajánlatkérőnek kell meghatároznia, hogy meggyőződéséhez milyen adatokra és információkra van szüksége. Az ajánlattevő kötelezettsége pedig az, hogy ezeket maradéktalanul az ajánlattevő tudomására hozza.
- [24] Az érvénytelenséggel kapcsolatban előadta, hogy az érvénytelenség oka – melyet az alperes határozata megjelöl – egyértelmű: a felperes nem nyújtotta be a kért dokumentumokat, ennek hiányában pedig az ajánlatkérő nem győződhetett meg a vállalási ár teljesíthetőségéről. Az ajánlatkérő oldalán az ajánlati ár aránytalanul alacsony mivoltát szakértői vélemény támasztotta alá, a felperes az ajánlatkérő ezen véleményét bizonyítékkal – az ajánlatkérő által megjelölt és kért dokumentumokkal – annak ellenére sem döntötte meg, hogy állítása szerint azzal rendelkezett. Ennek ellenére a jogerős ítéletet azért tartja jogszerűtlennek, mert nem kapott pótlólagos lehetőséget ezeket előtárni.
- [25] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [27] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 120. § (5) bekezdése, valamint a 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [28] A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okból nem jogszabálysértő. A Kúria minden tekintetben osztja az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításait és azok jogi indokait, így azok megisméltése nélkül az alábbiakat rögzíti.
- [29] A felperes sérelmezte, hogy az alperes nem bírálta el valamennyi kérelmét, így a határozat és az azt jóváhagyó ítélet a Kbt. 165. § (2) bekezdésébe ütközik.
- [30] A Kbt. 165. § (2) bekezdése értelmében [a] Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában
- a) az alaptalan kérelmet elutasítja;
 - b) a hivatalból indított vagy folytatott eljárásban megállapítja a jogsértés hiányát;
 - c) megállapítja a jogsértés megtörténtét;
 - d) megállapítja a jogsértés megtörténtét és alkalmazza a (3) bekezdésben felsorolt jogkövetkezményeket;
 - e) a (6) bekezdésben meghatározott esetekben a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki;
 - f)
 - g) hivatalból megállapítja a 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés esetén a szerződés semmisségét vagy a 137. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén azt, hogy az érintett szerződés nem semmis;
 - h) megállapítja, hogy a 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés miatt semmis szerződés esetén az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazása körében az eredeti állapot helyreállítható-e.
- [31] A Kbt. 3. § 16. pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz benyújtott jogorvoslati kérelemnek az az elkülöníthető része, amely tartalmazza a jogsértőnek vélt kérelmezetti eljárási cselekményt, magatartást, döntést vagy mulasztást a megsértett jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölésével, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt és annak indokait, azzal, hogy a kérelmező ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemet képez, kivéve, ha valamely érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény is fűződik.
- [32] A Kúria megállapította, hogy a felperes jogorvoslati kérelmeiben foglalt, az ajánlata érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemet képezett. Az alperes az ügyek egyesítését követően megállapította, hogy a szövegszerűen hat kérelmi elem valójában két elemként azonosítható. Ezt a két kérelmi elemet pedig elbírálta: döntött egyrészt arról, hogy az ajánlatkérő jogszerűen módosíthatta-e az összegezését a második alkalommal, illetve, hogy a másodszor módosított összegezés alapján érvénytelennek tekinthető-e a feleperes ajánlata, így a jogerős ítélet nem ütközik a Kbt. 165. § (2) bekezdésébe.
- [33] A felperes kifogásolta, hogy az összegezés második módosítása jogszerűtlen volt, ezzel a határozat (és az azt jóváhagyó ítélet) a Kbt. 79. § (4) bekezdésébe és a 2. § (3) bekezdésébe ütközik.
- [34] A Kbt. 79. § (4) bekezdése szerint [a]z ajánlatkérő az írásbeli összegezést az ajánlattevők részére történő megküldésétől számított huszadik napig, a részvételi szakaszcsoportról készült összegezés esetén az ajánlattételi határidő lejártáig jogosult módosítani, szükség esetén az érvénytelenségről szóló tájékoztatást visszavonni, továbbá a már megkötött szerződéstől

elállni, illetve ha az eredeti állapot nem állítható helyre, a szerződést azonnali hatállyal felmondani, ha az eredmény megküldését követően észleli, hogy az eredmény (eredménytelenség) jogszabálysértő volt és a módosítás a jogszabálysértést orvosolja. Ha a módosítás során az ajánlatkérő a részvételi jelentkezés érvénytelenségéről szóló tájékoztatást visszavonja, új ajánlattételi határidő kitűzésével jogosult a részvételre jelentkezőnek ajánlattételi felhívást küldeni. Az ajánlatkérő a módosított írásbeli összegeztést köteles haladéktalanul, egyidejűleg az összes ajánlattevőnek megküldeni.

- [35] Az elsőfokú bíróság (és az alperes) helyesen állapította meg, hogy a Kbt. hivatkozott rendelkezése az összegezés módosításának lehetőségét ahhoz köti, hogy az ajánlatkérő észleli az eredmény/eredménytelenség jogszabálysértő voltát és a módosítás alapján azt orvosolja. Az észlelés szükségszerűen szubjektív jellegű, nincs olyan kógens Kbt. rendelkezés, amely kimondja, hogy a jogintézmény csak valamely jogsértés esetén és csak adott ajánlat érvényessége vagy érvénytelensége körében alkalmazható. A jogintézmény célja éppen az, hogy az ajánlatkérő korrigálhassa saját döntését, ha jogsértést észlel. A jogerős ítélet megállapításai tehát ezen okból sem ütköztek jogszabályba.
- [36] A Kbt. 2. § (3) bekezdése értelmében [a]z ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni. A joggal való visszaélés tilos. A felperes a joggal való visszaélésre a Kbt. 79. § (4) bekezdésével összefüggésben hivatkozott, más többlettényállást e vonatkozásban nem jelölt meg, mivel a jogerős ítélet – a fentiek szerint – nem ütközik a Kbt. 79. § (4) bekezdésébe, a Kúria nem látja bizonyítottnak a Kbt. 2. § (3) bekezdésbe ütközést sem.
- [37] A Kúria megjegyzi továbbá, hogy az alperesi érdekelt a 2022. június 22. napján kelt döntésével is a felperes ajánlatának érvénytelenségét állapította meg a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján, mivel az árindokolásában bemutatott szakorvosi vizsgálatok árait irreálisnak, a felperes megajánlásait aránytalanul alacsonynak tekintette. Az összegezés módosítása során ezt egészítette ki {alperesi határozat 29. pont, elsőfokú ítélet [6] bekezdés}, így annak a felperesi érvelésnek az elfogadása, hogy az alperesi érdekelt az összegzését azért nem volt jogosult módosítani, mert arra csak akkor van lehetőség, ha az összegezés jogsértő (pl. felülvizsgálati kérelem 15. oldal 2. bekezdés) arra vezet, hogy a felperes maga is azt állítja, hogy az ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdés alapján érvénytelennek nyilvánító döntés nem volt jogszabálysértő. Ez azonban a felperes korábbi, érvénytelenséget vitató jogorvoslati kérelmével ellentétes lenne.
- [38] A felperes kifogásolta, hogy az alperes egyáltalán nem foglalkozott az érdemi érvénytelenségi okokkal, nem vizsgálta meg, hogy az első összegezésben írt érvénytelenségi okok fennállnak-e, a második összegezésben írt érdemi érvénytelenségi vonatkozásban pedig azt állapította meg, hogy azok nem helytállóak. Az ezt elfogadó jogerős ítélet is így a Kbt. 73. § (2) bekezdésébe és a 72. § (3) bekezdésébe ütközik.
- [39] A Kbt. 73. § (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz.
- [40] A Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.
- [41] Az alperes megállapításai szerint az érvénytelenségi ok kapcsán az ajánlatkérő mindössze téves jogszabályhelyre hivatkozott, amit az alperes az összegezés módosításának vizsgálata

során valós tartalom szerint minősített. Az elsőfokú bíróság ezen megállapítás helyességét elfogadta.

- [42] Az alperesi érdekelt által kért csatolandó dokumentumokkal, illetve azok felperes általi teljesítésével kapcsolatban a Kúria a következőket emeli ki.
- [43] A Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.
- [44] A Kfv. III. 37.703/2017/5. számú határozat elvi tartalma szerint: az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást akkor minősítheti eredménytelenné, ha a hivatkozott eredménytelenségi jogcím valamennyi jogszabályban rögzített feltétele fennáll. Valamely ajánlat érvénytelensége körében az árindoklásban közöltek alapján az ajánlatkérőnek nem a felhívásban, a dokumentációban és a jogszabályban előírtak szerinti egyéb tartalmi követelményeknek való megfelelést kell vizsgálni, hanem az ajánlati ár megalapozottságáról, a teljesíthetőségről kell dönten.
- [45] Az ajánlatkérő (alperesi érdekelt) által kért dokumentumok relevanciájával összefüggésben a Kúria utal a Kf.V.39.084/2021/4. számú határozatában foglaltakra. „Az árindokolás kérés, kiegészítő árindokolás kérés annak az eszköze, hogy az ajánlatkérő az ajánlat megajánlott áron vagy költségen való teljesíthetőségéről meg tudjon győződni. Ez fontos érdeke az ajánlatkérőnek, mert a közbeszerzési eljárás célja, hogy a kiírt közbeszerzési tárgy megvalósulása érdekében olyan ajánlattevővel és olyan áron kerüljön megkötésre a szerződés, amely alapján a szerződés fenntartható, az az adott távon megfelelően szolgálja az ajánlatkérő igényeit. Miként a Kbt. Kommentárban is kiemelésre került: „Az európai uniós szóhasználatban kirívóan alacsony vállalatok (szó szerint: „abnormally low tenders”) vonatkozó előírások elsődleges célja, hogy a közbeszerzési eljárás folyamatában kezelhetővé váljanak azok a versenyellenes magatartások, amelyek nem egyeztethetőek össze sem a hatékony közpénzfelhasználás, sem az átláthatóság és a verseny nyilvánossága követelményével. [...] Az európai uniós jogalkotó arra kívánja rászorítani az adott eljárás ajánlatkérőjét, hogy a tartalmuknál fogva kérdéses ajánlatok elfogadását megelőzően érdemben vizsgálja meg azok érintett tartalmát, egyben adekvát jogi eszközt kíván nyújtani a nem kívánt helyzetek megelőzésére. Ilyen jogi eszköz tehát az uniós elvárások alapján kialakított, a kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatok vizsgálata.”
- [46] A 2014/24 EU irányelv 69. cikk (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő szerv köteles magyarázatot kérni a gazdasági szereplőktől az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek tekintetében, ha egy ajánlat a kivitelezendő építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz képest kirívóan alacsony összegűnek tűnik. Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) gyakorlata szerint amennyiben valamely ajánlatkérő szerv egy ilyen ajánlattal találja magát szemben, az e rendelkezésben előírt eljárást kell követnie, és magyarázatot kell kérnie az ajánlattevőtől az ajánlat összegét illetően. Ezek a magyarázatok – többek között – az említett cikk (2) bekezdésében foglalt tényezőkre vonatkozhatnak. Az említett magyarázatok ily módon hozzájárulnak az ajánlat megbízhatóságának értékeléséhez. Az ajánlatkérő szervnek az ajánlattevővel folytatott konzultáció útján ellenőriznie kell a megadott információkat, és csak abban az esetben utasíthatja el az ajánlatot, ha a közölt bizonyítékok nem indokolják kielégítően az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek alacsony szintjét. (Az EUB C-367/19. számú Tax-Fin-Lex d.o.o. és a Ministrstvo za notranje zadeve között, a LEXPERA d.o.o. részvételével folyamatban volt eljárásban 2020. szeptember 10. napján hozott ítélete ECLI:EU:C:2020:685)

- [47] A felperes állításával szemben tehát sem a jogszabály, sem a joggyakorlat nem írja elő, hogy az ajánlatkérőnek a Kbt. 72. § (1) és (3) bekezdése szerinti eljárást mindaddig ismételnie kellene, amíg az ajánlat teljeskörű alátámasztása megtörténik. Az ajánlatkérő számára a Kbt. 72. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít – az elfogadhatóság kétsége esetére – további kiegészítő indoklás kérésére, azonban egyúttal az ajánlattevő köteletségévé is teszi, hogy az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére kell bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő ugyanis köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.
- [48] A perbeli esetben az alperesi érdekelt az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást úgy kérte, hogy kifejezetten felhívta a felperest mindazon dokumentumok, árajánlatok csatolására, amikre hivatkozik. Ezen felhívás – részbeni – eredménytelenségét követően nem volt kötelezettsége felhívni a felet a már kért dokumentumok ismételt benyújtására.
- [49] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy jelen esetben az ajánlatkérő a fentieknek megfelelően adatokat kért, a felperes azokat nem teljeskörűen csatolta. Az ajánlatkérő az ajánlatot és az árindokolást részletesen megvizsgálta és értékelté {vö. ítélet [4] bekezdés}, az ajánlati ár megalapozottságát részleteiben, többek között szakértő bevonásával tisztázta, rögzítve, hogy az ajánlat aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz. Ezen értékelés részletes vizsgálata nem képezte az elsőfokú bírósági eljárás tárgyát, annak hiányát a felülvizsgálati kérelmében a felperes sem vitatta, így a megelőző eljárásban tett megállapítás – az ellenszolgáltatás aránytalanul alacsony volta – a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.
- [50] A kifejtettek szerint a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a jogszabályoknak megfelelt, ezért azt a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [51] *Az ajánlatkérő számára lehetőség, de nem feltétlen kötelezettség a Kbt.72. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő indoklás kérése.*

Záró rész

- [52] A felek tárgyalás tartását nem kérték, azt a felülvizsgálati bíróság sem tartotta szükségesnek, ezért a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül járt el.
- [53] A Kúria az alperes részére járó felülvizsgálati perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján állapította meg, figyelembe véve, hogy a felülvizsgálati eljárásban csupán egy beadványt kellett készítenie, így a rendelkező részben foglalt összeg áll arányban a kifejtett jogi képviselési tevékenységgel. Annak megfizetésére a felperest a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1) bekezdése, (5) bekezdése, 82. § (1) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte. Az alperesi érdekelt a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett, így költsége sem merült fel, arról rendelkezni nem kellett.
- [54] A felülvizsgálattal az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése, 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése szerint felmerült, az Itv.

62. § (1) bekezdés h) pontja alapján feljegyzett eljárási illetéket a felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni.

- [55] Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell az esedékesség napjáig megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.
- [56] Az illetékfizetési kötelezettség esedékességének napja tekintetében az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény által módosított Itv. 78. § (4) bekezdése, a Pp. 358. § (2) bekezdése és a Kp. 97. § (2) bekezdése az irányadó.
- [57] Jelen ítélettel szemben a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. március 28.

Dr. Patyi András s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k.
bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

Dr. Hajas Barnabás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő